

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 снт.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 снт.

РАТНА ПЕРСПЕКТИВА

У овом тренутку Немачка чини последње напоре да се спасе од катастрофе, која јој неминувано предстоји. Када је пре 20 месеца немачки кајзер упалио Европу досад незапамћеним ратом рачунао је да брзим и ненадним препадима потуче у кратком времену своје противнике и нагна их да приме мир, који би немачком народу осигурао хегемонију над целим светом. Међутим, кајзер се преварио. Јер, са невероватним жртвама постигнути «успеси» само су привидни и ефемерни и немачки народ их данас сноси са више терета него славе и поноса. Резултати и последице ових «успеха» за Немачку су убиствени. Заузећу Белгије следовала је јединствена припрема француске војске, која је Немце страховито поразила на Марни и сада већ 4 месеца криши њихову снагу на Вердену, резервишући јој овога пута дефинитиван пораз. Поседнуће Польске изазвало је само стратегијско повлачење руских армија, које сад појачане, организоване и снабдеване свима потребама чекају час, да се са новим јединственим полетом баце на непријатеља. А окупација Србије имала је за последицу стварање новог, јужног фронта из најбољих делова савезничких војска, који данас има смисао и значај првих великих фронта. И док Немачка чини последње безуспешне напоре, да пробије верденски фронт и покушава да блефира Савезнике наговештавањем тобожње офанзиве на рускоме бојишту, дотле Четворни Споразум очекује само моменат, да на свима фронтима истовремено предузме снажну офанзиву, којој више ослабљени и изнурени германски блок неће моћи одолети.

Енглески дипломати су имали права са својом девизом, да ће Немачку победити време. Одсечена 20 месеца од светског саобраћаја, она је данас у акутној економској кризи. Растргнута на свима фронтима, изгубивши милионе војника, она је исцрпila и последње резерве, у живој снази. Њене огромне фабрике муниције троше последње резерве материјала. Од својих Савезника не може ништа очекивати. Турска је

већ сама у агонији услед победничког и наглог надирања руске војске у Малој Азији, Бугарска је немоћна да саму себе спасе од сигурне пропасти, а на проређену аустроугарску војску слабо се може рачунати. Међутим Савезници се данас налазе у пуном развоју своје снаге, која се појачава сваким даном.

Може се слободио рећи, да није далеко крај крваве европске војне, а више је него очевидно данас, да ће се она свршити потпуним сломом, немачког милитаризма и сјајном победом праведне ствари Спорарума. Немачки народ предвиђа ову катастрофу и зато вапија, да се што пре закључи бар «частан» мир. И док тврдоглави кајзер упропаштајује узалуд своје најбоље армије на Вердену, дотле његова влада преко агената, потајно, подстиче неутралне државе да посредују, како би Савезници примили мир, који би јој се понудио. Међутим све је то узалуд. У блиској будућности Споразум ће побеђеној и сломљеној Немачкој диктирати мир, који ће и Европу, као и цео свет обезбедити од нових ужаса и варварстава.

Х.

Бугарске невоље

Раздор у бугарском официрском кору

У вези наше раније белешке о раздору између бугарског генералисима Жекова с једне и генерала Бојацијева, команданта прве армије с друге стране, накнадно сазнајемо да је раздор дошао отуда што се Бојацијев удружен са великим бројем виших официра из прве армије противи да изврши извесне наредбе немачких официра. Немци жаре и пале у Бугарској. На њихов захтев морао је Фердинанд да пусти Генацијева из затвора.

Данашњи аустроугарски министар спољних послова барон Буријан, био је посланик у Софији за време владе Стамбуловљеве и исто тако како се мешао у бугарске државне послове меша се и данас. На његов је захтев ухапшен Генацијев али пошто је последњи, агент немачки то су Немци успели у пркос Буријановог ауторитета да га ослободе. Због тога а и због других ства-

ри постоји несугласица између која је пренесена и на бугарски Аустројије и Немачке у Бугарској официрски кор.

ИЗ СРБИЈЕ И СРПСКИХ КРАЈЕВА

Саобраћај улутница и чекова. — 21. априла ове године (по новом) у делу Србије који се налази под аустроугарском влашћу, наредбом генералног војног гувернера отворен је у етапним поштанским станицама I класе саобраћај улутница и чекова. Такве станице има Београд, Шабац, Крушевац, Ваљево, Гор. Милановац, Ужице, Јагодина и Смедерево.

Где се ко сада налази. — Тодор Трифуновић, сарач из Београда у Софији, Др. Мита Манојловић, лекар у Приштини као управник I и II резерв. болнице, Љубомир Р. Николић, из Ивањице у Београду, Милка Јовановићка са мајком и кћерима у Београду, архимандрит Платон, професор у Београду, Мика Н. Ђорђевић из Београда у Крагујевцу.

Извештавају се. — Милка и К. Нинковић, да је Божа здрав и у школи у Француској, г-ца Зорка Јеремић из Крагујевца, да су Рада, Тома и Милоје здрави, Матија Максимовић, из Паланке, да су Света, Која и Пвко здрави, Пера Поповић, свештеник из Влашке, да је Влада жив и здрав (јавити деци Бисе Јанковића из Влашке, да им је отац здрав), Јелена Давидовић из Београда да су Милан и Најдан здрави, Ђока Брачинац из Ражња да су му синови здрави, Шарчевић из Београда да је Милутин здрав, Влад. Благојевић, трг. из Чачка да је Рада здрав. Моле се породице именованих да преко новина јаве о здрављу свих укључана онима који су већ дали оглас преко новина; овде је одговор.

Може нам Русија устребати... вели др. Б. Вазов. — „Мир“ од 4. (17.) маја доноси извод говора који је држао у Народном Собрању опозициони народни посланик др. Борис Вазов, приликом дебате о промени имена цркве св. Александра Невског. Г. Вазов, који како је познато припада Гешовљевој партији и који је после бомбардовања Варне написао, да је после тог чина и последњи бугарски русофил исцупао из свог срца сваку љубав према Русији — сада се изразио противу промене имена бугарске саборне цркве. Вели да је она подигнута у спомен првог ослобођења Бугарске од турског јарма и да је названа „Св. Александра Невског“ за то што је тај руски светитељ био

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ЦЕЛА ОГЛАСИМА:

Ситни огласи 0-20 фран. од петитног реда, већи огласи по погодби. Новац се полаже државним комесарима и дипломатским заступништвима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слати преко Краљ. Срп. Ген. Консулата у Солуну

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан редакције 29 rue Ptoloméon 29 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код агенције „Друштва грчке штампе“ ул. Булгарохтону бр. 5, близу главне поште.

патрон Александра II. — Цара Ослободитеља. Посланик Вазов казао је том приликом о будућим односима између Бугарске и Русије ово: „Рат противу Русије може да се оправда државном нуждом, али после рата, народи ће настојати да живе у миру и да по могућности подржавају што боље односе. Ми смо сведоци великих политичких промена: јучерашњи непријатељи посталоше пријатељи. Ето зашто треба да избегавамо све што може да погорша одношаје између два народа. Дођи ће дан кад Русијом неће управљати Сазанови, и можда ћемо требати један другог. Могуће је такођер да ћемо ми као мала држава имати потреба од оних који су јачи од нас. При том ћемо ми остати лојални прома нашим савезницима који су исто тако лојални и коректни. Сами Немци настојаће после рата да што пре буду у пријатељству с Русима“. Дали ток говора посланика Вазова у „Миру“ је забрањен.

Како баја Вазов, може да буде наиван! Дакле после рата треба да се сви измешамо и ижљубимо, као да ништа није ни било! Само што у Паризу и Лондону другаче мисле: тамо се већ прави план за рат економски после рата. А Бугари већ улазе у састав и економског савеза централних европских држава.

Мишљење г. Ервеја

о изгледима на Македонском фронту

Чувени француски социолог и публициста Ерве пише у листу «Ла Виктоар» да ће савезници први велики успех постићи на солунском фронту. Бугаринемају на томе фронту — вели он — никаквих јачих утврђења нићи имају сталну линију свога фронта. С офанзивом на томе фронту може се почети у свако доба. Французима нису потребна знатна појачања на западном фронту. Један део руских трупа упућених у Француску могао би да се искрца у Солун.

ПОРОБЉЕНО ТЕТОВО

— Опис седмодневне владавине бугарске у Тетову —

(Од 23.—30. октобра прошле године)

5

У ослобођено Тетово ушли смо 30. октобра пр. год. по подне. У овој борби пред Тетовом, јуначки је погинуо, мајор Милан Поповић, који је сахрањен у Гостивару. Слава му!!

Ослобођени Тетовци похитали су пуни радости са цвећем, у дочек својим ослободиоцима. Од лепог, уређеног, чистог, љупког и веселог Тетова, затекли смо неууређеност, нечистоћу, мртвило. Каква је неописана радост била исписана на лицима Тетоваца дочекујући пред начелством српску војску, свога начелника и команданте! Колико је израза туге и пуно жалби на нечовечно поступање са њима мирним грађанима, било за кратко време изражено, не да се описати!! Хиљадама избеглица: људи, жена и деца из покорених села, Хришћана и Муслимана, склоњених у Тетову, искупише се на мах у начелству, изражавајући радост повратку српске власти и војске. Размислили су се плачући од радости поздрављајући узвицама: Свога српског Краља; српског Престолонаследника, српску власт и српску војску, који их избавише из ропства, у које су за кратко време били пали, али у коме су тако кратко време, толико несреће осетили, колико ни под Турцима, за читав низ векова свога робовања, нису претрпели.

Бугарска војска дошла је у Тетово ничим снабдевена, без икаквих намирница. Изгледали су још тада јадни и жалосни у одећу и исхрани. Колико су жалостан утисак учинили ови бугарски завојевачи, праћени арнаутским разбојницима и комитама, у сравању са нашој дичном војском Моравске дивизије II позива, која је ослободила Тетово 1912 године, ушавши у исто под командом пуковника сада пок. Милована Недића, са силном својом опремом, силном комором и храном, дивном стоком и храбрим и веселим нашим војницима!! И велико и мало је овој нашој војсци потрчало у сусрет, обасиљујући их цвећем и понудама сваке врсте. Ова, наша, војска, узда се одмах у народ поверење и сигурност, да ће у свему сви бити сачувани и поштеђени, нарочито од војника, који су се са њима грлили и љубили, као са својом браћом. Сравањем овим, Тетовци су добили силан утисак: славе, величине, јунаштва и поштења српске војске, која је тада јуначки проливала крв за ослобођење своје браће а страхан утисак, од сада дошавше им бугарске завојевачке војске; подмуклог, издајничког изгледа, изгладнела и оголеда, праћена: разбојницима и убицама, комитама и Арнаутима, који се окрећу и осврћу на све стране, бојећи се напада и отпора грађана, који су очекивали за овакав њихов издајнички поступак, према својој браћи и ослободиоцима у место братског и топлог загрљаја, како је наша војска, уласком у Тетово дочекала, са песмом и музиком у највећој радости и одушевљењу.

Дошавши у оваком стању, бугар-

ски >хероји<, одмах су ударили у пљачку и реквизицију, свега што им је требало за издржавање и смештај. Оно, што су требали, бајаци, плаћати, исплаћивали су >расписема<. Официри и војници, све што су узимали од намирница плаћали су >расписема<. На тај начин су узимали, апсолутно, све. И диферанту хлеба за војску, место новца, давали су >расписе<, дакле, за пшеницу и брашно, које је диферант морао готовим новцем плаћати, добијао је >расписе<.

На овај начин су за 4—5 дана, у једноме хотелу у Тетову, у који су се одмах усељили официри и војници бугарски и сами у њему прописали цене једу и пићу, које су биле млекаријске, а не хотелске, направили су трошак за преко 4000 гроша и за све то издали газди >расписе<. Кад се газда хотела оваком поступку са његовом имовином усупротно, ухукали су му одмах келнера, а газда се је два бегством спасао напустивши и радњу и прикривен остао све до нашег доласка у Тетово.

Међу дошавшим Тетовцима у причек нама, дошао је и овај хотелијер. Ту су били сви петакнути грађани Тетовци: Хришћани и Мухамеданци. Међу овима су били и они грађани наши, који су некада, под турском управом били >егзархите< и најактивнији радници на ширењу бугаризма, у оно време, у овим крајевима, од којих је понеког било који се као такав и под нашом управом сматрао, разуме се, као лојалан наш грађанин. Сви ти грађани и Хришћани и Мухамеданци и бивши прваци бугаризма, у које је спадао и напред поменути хотелијер, сви су нам се овако жалили и изјављивали нам за ову привремену бугарску управу у Тетову:

>Ово се зло није могло трпети; ово није дошла војска, већ арамије и пљачкани; ми смо потпуно поробљени били; хвала Богу кад нас од овога ропства избавишете иначе би се морало у гору бежати<. Бивши прваци егзархијски изјављивали су нам: >жалимо много, што смо некада, за време турске управе, радили за ове људе и што смо били њихови пријатељи и помагачи у ширењу бугаризма у овим нашим крајевима.<

РАТНИ ДОПИСИ

Д-р Радована Назимировића

XLIII писмо

— Битка на Велбужди (Тустендилу) — Бугарско-грчко-татарско-румунска коалиција противу Србије 1330. год.

Бугарски цар Михаило био је намеран да српску државу или сасвим уништи или да је одузимањем извесних покрајина, — за дуго низ година ослаби. Тога ради он се удружи са византијским царем Андроником III; са влашким војводом Иванком Бесарабом; са властелом јашком (дакле Молдавском) па чак и са „Црним Татарима“ са Крима. Овим бугарско-византијско-румунско татарским савезом хвалише

се цар Михаило како ће Србију прегазиати а своју престоницу царску пренети у Стеванове земље. У пролеће 1330 год. сакупи се у Трнову: бугарска, румунска, татарска и бесарабска војска. Цар Андроник пак крете са својом војском право у Македонију, зауставивши се у Пелагонији, очекујући Бугаре како би напад на Србе са две стране остварио.

Краљ Стеван Урош III, који је за ту коалицију против њега сазнао у свом двору у Породимљу био је јако потресен... У последњем часу посла гласнике у Трново да мпр углаве, али се ови вратише брзо празних руку. Немогући да оба царска противника одједном нападне, — краљ Стеван науми да на челу своје војске прво са једним своју снагу окуша. Српска се властела са војском и заставама својим окупи у Добрићу, на утоци Топлице у Мораву, јер је краљ очекивао да ће бугарски цар преко Ниша банути у његове земље. Међутим у исто време би јављено да цар иде преко Софије за Македонију, вероватно у намери, да се са грчком војском састане. Стеван тада брзаше на Југ. Цар Михаило беше са 15000 људи (ту и 3000 Татара) кренуо из Софије долином Струме ка Тустендилу па се заустави на српској граници према граду Земљу. Четири дана пустошаше он целу околину мачем и огњем, бацајући у огњ чак и благородно дрвје. Срби се пак улогорише око реке Каменице у близини Велбужда (Тустендила). У току 2—3 дана гласници беху тамо амо разаслати. Краљ Стеван одуговлачаше битку у очекивању неких задоцнелих трупа. Али, на дан 28. јуна 1330 год у српском логору је већ све било спремно, по св се пак Бугари оили по околини разишли, јер се тога дана никаквом боју нису надали. Панцири, оклопи и оружје српских војника забљешти на сунчаном зраку. Краљ је јашећи обилазио своје трупе и одушевљавао их.

Неочекиван напад Срба изазва у бугарском логору страшну забуну. Цар Михаило се стараше да своје трупе у ред доведе, али је све било доцкан. Срби учинише јуриш, јуначка се борби отвори копљем и мачем. Струма, на чијим се обалама догађај и одиграваше бејаше сва због крви палих — поцрвенела!. На челу једне одбране четв јунака стајаше и осамнајестогодишњи престолонаследник Душан, потоњи цар Срба, Бугара и Грка. Бугари надахше у бегство. Коњ на коме беше цар Михаило спотаче се, цар паде, повреди се тешко и би од оближњих Срба убијен... Његово мртво тело би на коња натоварено и донето пред краља. Бугари беху до ноге потучени; бојари поробљени остали само разоружани а затим као >браћа по крви и вери< понова отпуштени.

Пред излазак сунца бојиште беше препуно лецевима тако да је са опавањем истих било доста посла. Сви су Бугари сем многобожаца Татара били лепо сахрањивани... Тако се заврши чувена битка на Велбужду.

По свршетку битке Стеван одмах, још са бојног поља, оде у Бугарску. На путу доби вест да је цар Андро-

ник III чувши за пораз Бугара киднуо натраг у Једрене.

У Извору изађоше бугарски великаши на сусрет предајући му царство у очекивању да ће то Стеван примити и на тај начин ујединити Србе са Бугарима. Али српски краљ није ни мислио на анексију бугарске царевине. Он се врати кући а у Трново посла само један одред војске са задатком да царицу Ану понова на трон уздигне а њеног сина Шишмана II царем прогласи...

Бугарско-грчки савез би раскинут а моћ бугарске царевине сломљена... Срби су од тада водили одлучујућу реч на Балканском Полуострву.

Предавање г. Накоса

—

Синоћ је у пространој дворани позоришта „Беле Куле“ држао предавање са политичком темом г. Лукас Накос, грчки политичар и члан Венизелосове странке. Позоришна дворана била је дупке пуна света свих друштвених класа.

Г. Накос је у своме предавању развио тему данашње грчке политике третирајући је као ватрени приврженик Венизелосових идеја. Његово предавање превидано је готово без престанка бурним аплаузима и узвицама.

Сматрамо за дужност, да из предавања г. Накоса донесемо пасусе, који се односе на наше Савезнике и нас. Обраћајући се публици, са ретким одушевљењем г. Накос је рекао:

>Ви сви који сте у додиру са овим племенитим народима, који су дали свету цивилизацију, ви који походите ове наше заштитнике, реците француским војницима да Грчка није заборавила, да су наше симпатије увек живе, да је Француска створила Грчку! Не заборавите то! (Бурно одобравање).<

>Реците енглеским војницима да Грчка није заборавила Канинге и Бајроне, кажите им да је Енглеска учествовала у нашој борби за независност, да су наша срца са њом, да ми благодаремо њој имамо острва, да је наша егзистенција осигурана благодаремо њој. Велика Британија има да изврши у свету високу мисију. (Бурно одобравање).<

>Реците најзад српским војницима (хиљадоструки узвици живела Србија, живела херојска српска војска), да одговорност за њихову несрећу не треба да падне на грчки народ, већ на владу, која није одржала своју реч и своје писмене обавезе; реците им, да смо ми са њима и да је наша ватрена жеља да их видимо, где се јак и срећни што пре поврате у своју отаџбину. Везе које нас везују за нас су животна питање. Јер Аустрија, по принципу >Дранг нах Остен< хоће да се шири, да подјармљује.<

Реците још Србима, да су наша осећања иста.

То је императивна дужност, коју је сваки од нас дужан да испуни за Отаџбину<.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Једна одлука Балкан. Комитета.

Лондонски Балкански Комитет донео је следећу одлуку:

»Балкански Комитет радосно поздравља једну изјаву српског Престолонаследника у којој је изложен програм Југословенског уједињења«.

Седници је председавао сер Артур Иванс.

Евакуација Битоља.

Сазнаје се из поузданог извора, да је се наредбом команданта места становништво Битоља почело евакуисати.

Сукоб са комитама.

Потврђују се вести, да је грчка жандармерија имала сукоб са једном бугарском комитском четом у пределу Драме.

Управа Фондова.

Министарски Савет донео је решење, да се улагачима Управе Фондова, може вршити исплата по њиховим уложеним књижицама.

Ближа обавештења даје делегат Министарства Финансија при овд. конзулату.

Експропријација српских имања.

Бугари су наредили експропријацију имања у Македонији. Имања ће припасти бугарској држави, која из за свој рачун продаје.

Поводом изјаве г. Ралиса

Неспоразум, који је био избио између Грчке и Споразума поводом изјава г. Ралиса, министра финансија изглађен је, пошто је грчка влада дала задовољавајуће објашњење посланицима Споразума.

Личне вести

Пре неколико дана венчала се у Атини г-ца Радојка кћи госп. Светодика Радовановића, професора Београдског универзитета са г. Јованом Каподистријом, унуком једнога од најславнијих људи у Грчкој историји деветнајестог века грофа Јована Каподистрије, првог председника ослобођене Грчке.

Петроград, 11. маја.

Руски подводни брод је потопио нова три немачка брода, тако, да је за три дана потопљено шест бродова.

Букурешт, 10. маја.

У Цариграду је огромно огорчење због тога, што се разбио пазар између Немачке и Румуније за 10.000 вагона брашна одређеног за Турску.

Атина, 11. маја.

За министра унутрашњих дела немачког царства долази Др. Хелферих досадањи министар финансија, на његово место долази гроф Федерн, досадањи гувернер Елзас Лорена, а за начелника мин. унутрашњих дела оделења за исхрану долази Потоцки (?) досадањи начелник у провинцији Источне Пруске. — Холандска влада је послала сигурну ноту у Берлин изјављујући, да се немачко објашњење потапања брода »Тубанција« не може да прами. — Макс Харден публикује један чланак, који треба да припреми народ немачки на црне дане глади, који му предстоје. У тајне се чланку обећавају уставне измене после рата и на крају из историје опсаде Париза показује, шта све може да поднесе један народ, решен да брани до краја своју независност, част и слободу.

Петроград, 11. маја.

Цар у пратњи генерала Поа и великог војводе Николајевића, посетио је фронт у пределу Тарнопоља.

У изгледу је руска офанзива на кавкаском фронту.

Лондон, 11. маја.

Један телеграм из Букурешта »Тајмс« потврђује, да су Немци принуђени да смање своју снагу на истоку ради појачања западног фронта. Тако се 119. немачка регимента повучена са

македонског фронта укрцала у Оршави у 3 воза за француски фронт. Исто тако Аустријанци су већ повукли две дивизије из Албаније, где имају сад само једну дивизију. Турци су одбрану Цариграда свели на 150.000 људи, да би послали појачања у Малу Азију. Тврди се међутим, да је 12.000 Аустријанаца стигло у Багдад, где се очекују и 4000 Немаца. Турци концентришу велике снаге на Јарабесу, где железничка пруга пресеца Еуфрат надајући се да тиме предухитре напад на Александрету.

Париз, 11. маја.

Огорчена борба на Вердену. Немачки нови напад на Мртвог Човека потпуно пропao у источном делу. Интензивно бомбардовање непријатељских депоа у Лиму натерало је у бегство многобројне коморе, које су биле на железничкој станици. Велика експлозија на станици.

Париз, 11. маја.

Борба између 4 француска авиона и 3 фокера свршила се падом једног фокера. Други натеран на спуштање у наше редове нашом батеријом.

Каиро, 11. маја.

Два непријатељска авиона бацила су на варош 16 бомби, које су пале у арапске квартове. Погинула су два цивилна лица, рањено је 13 цивилних и 5 војника.

РАЗНЕ ВЕСТИ

Вести из Брисла јављају, да је белгијски велики рабин ухапшен по наредби генерала Бисинга и осуђен на три године затвора. Он је оптужен, што је одслужио једну службу у име краља Алберта.

— Овде се чврсто верује, да ће Дума примити законски предлог, којим се Пољска прокламује за аутономну.

— У Атини Српско посланство демантује вест, да ће српски краљ Петар ићи на Халкиду, да тамо проведе неколико дана.

— Према вестима из Абисиније, абисинске банде нападе су талијанско посланство у престоници Абисиније Адис Абаби.

— Крајем идуће недеље ићи ће Венеце лос у Спецу у пратњи свога личнога секретара г. Маркандонакса. Потом ће вероватно провести неколико дана на Хиосу и Митилени.

— Јакни потреси земље појавили су се у пределу Равене.

— Значајан митинг одржан је прекјуче у Њујорку, у Карнеџевој дворани, приликом годишњице пропасти »Лузитаније«. Митинг се претворио у праву манифестацију за Савезнике. Председник њујоршке општине изјавио је, да је моменал за Америку да стане дефинитивно на страну Споразума, пошто је амерички идеал у питању.

— Волфова Агенција саопштава: Јављају из Хелзингерга, да је немачки пароброд »Травфуст« потопљен прекјуче близу Кулена од једног енглеског сумарена. Људство са брода спашено је.

— У Тулону је искрцано 1200 аустријских заробљеника, који су доведени из Сардиније. То су Аустријанци заробљени од Срба у почетку рата и евакуисани у Сардинију.

ПОШТА

Приспела писма

Да се јаве војној пошти Врховне Команде:

Антијева Ангелина, Ђурђевић Петар, др. Ђурашковић Андрија (2), Зеचेвић Павле, Ивановић Петар, Јовановић Бранислав, др. М. Кошпа (3), Крстић Никола, Мирковић Радивоје, Милвановић Драгољуб, Митровић Милсав, Марковић Светислав, Першић Милан, Петровић мајор, Радовановић Алекса, Радишић Милсав, Етаповић Љубимир, др. Рашић Војислав, Шневсон Врач.

Објава

Председници и деловође општинских судова, а који нису војни обвезници позивају се да се пријаве писменим документима Владином Комесарима.

Председници и деловође који су на војним дужностима не треба да се пријављују јер ће за њих њихове команде прикупити потребне податке.

Рок пријаве 3 дана.

Из канцеларије Владиных Комесара 9. маја 1916. год. Бр. 297.

Ко зна болничара Београдске Опште Војне Болнице Војислава Мишића, родом из једног села близу Пожаревца (Дунавска дивизиј. област). Умољава се сваки ко би што год о њему знао нека јави рез. санитарском капетану др. Милораду М. Велимировићу тружном лекару или преко редакције овог листа. 1—5

Добровоје Стојиљковић, наредник, музике Шумадр. Дивизије моли Аврама Мацу, трг. из Београда, избеглицу да ме извести преко овог уредништва шта је са мојом свастиком Станком Николићева. 1—3

Атанасије Ивковић, жандарм тражи своју браћу: Стевана Ивковића, редова VI прекобројног пука Тим. Дивизије I позив, Најка Ивковића, редова 14 пука Тим. Дивизије I позива, такође моли своје другове да му се јаве преко уредништва »Белике Србије«. <

Иван Првуловић, жандарм тражи свога брата Здравка Првуловића, редова VI прекобр. пука Тим. Дивизије I позива и моли све своје другове да му се јаве преко уредништва »Белике Србије«. <

Тома П. Љубеновић, наредник 4 чете 3 батаљ. I пешад. пука, моли сваког оног који би ма шта знао о његовом брату Цветку Љубеновићу, учитељу из Предејана, среза власитачког, обвезнику чиновничког реда при команди Битољске Дивиз. Области и сестрићу — дечку Војиславу Кучпарићу, да га писмом извести. 5—5

Похитајте у

»Бар Мон Плезир«

Бар »МОН ПЛЕЗИР« постао је рандеву српске војске. Зато обраћамо пажњу свима Србима да буду редовни посетиоци овога бара, који се препоручује беспрекорном и брзом услугом, као и пићем најбољих француских и енглеских марака.

Од 4 часа по подне до 1 по поноћу услужују госте српске госпођице — келнерице.

У бару »Мон Плезир« слободно је певати, играти и забављати се.

Свакога јутра може се добити доручак за 0-60 и 1 драхму.

Последње вести

Солун, 11. маја.

На десној обали Вардара многобројне чарке патрола.

На левој обали врло жива артиљеријска акција.

Петроград, 10. маја.

Једна ескадра руске Црноморске флоте бомбардовала је бугарско пристаниште Варну.

Руске трупе на кавкаском фронту задобиле су нове успехе.

Париз, 10. маја.

Док се Немци ширењују у покушајима око Мртвог Човека и коте 304 и 293, долде је један бриљантан противнапад француски на десној обали Мезе омогућио Французима, да се дохвати фора Дуомона. Овај успех иказује, да можемо да предузмемо неодољиву офанзиву, кад то нађемо за потребно. Та је срећна операција заокружена напредовањем западно од Мртвог Човека. Тако су остале узалудне последње скупе жртве немачке, јер је понова изгубио највећи део онога, што је последњих дана стекао.

Лондон, 10. маја

Сајање енглеске војске са руском коњицом у Месопотамији значи много. Југоисточно од Курдистана почиње да се образује кри, која ће потпуно изоловати централне државе. Свака веза између Немачке и Индије пресечена је. Тако се разби немачки сан, да веже Авганистан са Турском и изазове побуну на граници североисточној Индије. Тигар оада и скоро ће бити васиостављен саобраћај. Турске трупе се повлаче, јер им је веза угрожена.

Униформе за официре и војнике

Официри и војници српске војске, не може другачије бити, своје летње униформе мораћете правити код

АЛБЕРТА ЕРГАСА

бројача Њ. В. Краља Константина, у улици Цимиски бр. 16. Само се још у нашој радњи може правити елегантно, солидно и јефтино одело.

Велики избор мекинтоша

Говори се српски. 3—15

Велика Посластичарница

АЛМОЗНИНО

Улица Венизелос бр. 6. — Преко пута Тиринга

Најбоље и најкуксије разне посластице увек свеже.

Велико стовариште разних чоколада и ликера

СЛАДОЛЕД и ЛЕДЕНА КАФА

Све по умереној и утврђеној цени, јефтиније него ма где.

Необично брза услуга. Прима на извршење све поручбине.

Говори се и српски 3—15

ВЕЛКИ и ЕЛЕГАНТНИ БЕРБЕРСКО-
: : : ФРИЗЕРСКИ САЛОН : : :

Али Назим

На Тргу Слободе преко пута хотела »Олимпос«
Чистоћа примерна. Послуга брза.

— Говори се српски —

Велико стовариште косметика,
мириса, брковеза и свих артикала
за тоалету. 3—10

МЕЊАЧКА РАДЊА

Баруха Салтиела и С. Скапа

Препоручује се својом солидном радњом, при размени свију врста новчаних вредности по дневном курсу.

СОЛУН, улица ВЕНИЗЕЛОС бр 8.

ХОТЕЛ ИМПЕРИЈАЛ I. РЕДА

У СОЛУНУ поред самога мора
Потпуно је реновиран и отворен
од 25. априла т. г.

ЧИСТОЋА ЈЕ ПРИМЕРНА, СОБЕ ЕЛЕГАНТНЕ, ПОСЛУГА ТАЧНА А ЦЕНЕ КАО И УВЕК УМЕРЕНЕ.

Сопственик

9—10 ТАШКО ЧОМИЋ.

Господо!

Препоручујемо Вам

да пушите

само

БАЛОНИКА

ЦИГАРЕТЕ

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

РУЈА . . . . . 20 циг. 1 дин.

ПЕРФЕКЦИОН 24 < 1 <

БОГША . . . . . 24 < 0-80

СПЕЦИЈАЛ 24 цигарета . . . 0-50

Специјалитети:

МИРОДАТО 24 циг.

ЛЕДИ 24 < са зл. пиеком 0-65

< 24 са плаута пиеком

Дуван за луле. На продају свугде.

30—30

Пажња српској војсци

У Солуну је једина француска фирма чије је седиште у Паризу улица Лафајет бр. 126.

ОРОСДИ-БАК

Продаје све врсте конфекционе робе: одело, шешире итд. кухињско посуђе, све врсте намирница и деликатеса.

Велико стовариште најбољих вина и ликера. Стога јој поклоните поверење. Услуга најсолиднија. Цене утврђене и умерене. Прима српски новац по дневном курсу.

ЦЕНТРАЛА улица Краља Ираклија

ФИЛИЈАЛИ: улица Венизелос бр. 4 и 8, где се говори и српски.

31—

— Улица —
«КОЛОМБО»
— Бр. 18 —

Српска берберница

БРАЋО СРБИ!

Једина српска берберница у Солуну коју држи Србин и где се српски говори јесте берберница

Ђуре Поповића,

чији је дугогодишњи рад на страни и у месту довољна препорука.

У сваку преко —
— пута —
— хотел —
«ЕГИПТА»

Моли за посету

ЂУРА ПОПОВИЋ
берберин

11 15

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

«НЕСТОС»

Највећа на Ориенту — 500 радника.

СПЕЦИЈАЛИТЕТИ:

НЕСТОС	КИКИ	Дин. 1.—
<	ГИУБЕК	< 0-80
<	ЈАБИ	< 0-65
<	АФРОС	< 0-50

32—

У Солуну је најпризнатија ФРАНЦУСКА АПОТЕКА

У ЗГРАДИ ФРАНЦУСКЕ БОЛНИЦЕ

— до Отоманске Банке —

Справља све лекове најсавесније и најстрожије по рецептима.

Има на стоваришту све специјалитете и лекове.

Препоручује нарочито

БОГАТ ИЗБОР АРТИКАЛА ЗА ТОАЛЕТУ

и

СВЕ ВРСТЕ ПАСТА ЗА ЗУБЕ

2—5

За српску војску, г.г. официре
и савезнике

Цигарете „СРБИЈА“

најбоље су јер су израђене од најбољег и правог дувана „Кавала“ и удешене према старим српским цигаретама у кутијама од по 24 ком.

по цени: 1-40; 1—; 0-65 и 0-50 дин.

Дуван „Морава“ пакло 25 грама 0-30 дин.

Продавница у улици Коломбо

Преко пута поште Врховне Команде.

31—